

9

ICEBERG

# TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

## SORU BANKASI

YUSUF YILMAZ



MEB MÜFREDATINA UYGUNDUR



ÖSYM SORULARI



SORU SAYISI: 929

SORU ÇÖZÜM /  
KONU ANLATIM VİDEOLU



ORTA  
DÜZEY

### **Yayın Yönetmeni**

Eyüp Eğlence

### **Yayın Editörü**

Yasemin Güloğlu

### **Ders Editörleri**

Serdal Salmanlı - Taner Sümer - Merve Kartal

### **Konu Anlatım Videoları**

Enes Karadağ

### **Soru Çözüm Videoları**

Habil Dağ - Enes Karadağ - Evşen Mercan

### **Dizgi ve Grafik**

Okyanus Yayıncılık Dizgi Servisi (Ş. S.)

### **Kapak Tasarım**

Türk Mutfağı

### **Baskı Cilt**

ÖRMAT Basım Yayın San. ve Tic. Ltd. Şti

### **Yayıncı Sertifika No**

49697

### **Matbaa Sertifika No**

77186

OKYANUS BASIM YAYIN TICARET A.Ş.

Eski Turgut Özal Caddesi No: 22/101 34490 Başakşehir / İstanbul

Tel: (0212) 572 20 00 Fax: (0212) 572 19 49

www.okyanusokulkitap.com www.akilliogretim.com

### **ISBN**

978-625-6537-84-2

### **İstanbul**



Bu eserin her hakkı saklı olup tüm hakları Okyanus Basım Yayın Ticaret Anonim Şirketine aittir. Kısmen de olsa alıntı yapılamaz, metin ve soruları aynen veya değiştirilerek elektronik, mekanik, fotokopi ya da başka türlü bir sistemle çoğaltılamaz, depolanamaz.

## Ön Söz

### Neden ICEBERG?

**ICEBERG**; okyanuslarda deniz akıntıları ve rüzgârlarla sürüklenerek yüzen büyük buz kütesidir. ICEBERG'in suyun üzerinde bulunan %10'luk kısmını destekleyen ve görünmesini sağlayan, suyun altındaki görünmeyen %90'lık kısmıdır. "**TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ**" yeni müfredatına uygun bu kitabı hazırlarken ICEBERG'in görünmeyen kısmının görünen kısma olan bu katkısından biz de etkilendik.

Elinizdeki kitabı; görünen bir soru bankasından öteye taşıyarak konu eksiklerinizi tamamlamanızı sağlayacak detaylı konu anlatım videoları, çözmekte zorlandığınız soru tiplerinin stratejilerini öğrenebileceğiniz çözüm videoları ve çıkmış sınav sorusu deneyimini yaşamanız için ÖSYM sınav soruları ile görünmeyen bir kısım oluşturduk.

Millî Eğitim Bakanlığının uygulamaya koyduğu "**TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ**" yeni müfredatına uymakla birlikte ÖSYM'nin son yıllarda sorduğu soruları inceleyerek hazırladığımız kitaplarımızla siz değerli öğrencilerimizin yükünü hafifleterek öğrenmenizi kolaylaştırmayı ve bunu kalıcı hâle getirmeyi amaçladık.

Uzman yazarımız tarafından büyük bir özveriyle hazırlanan **9. Sınıf ICEBERG Türk Dili ve Edebiyatı Soru Bankası** kitabının sizlere yararlı olacağına ve başarı yolunda hızlı ilerlemenizi sağlayacağına gönülden inanıyoruz.

İhtiyaç duyduğunuz her an Konu Anlatım ve Soru Çözüm Videolarıyla 7/24 yanınızdayız.

Başarılar ve verimli çalışmalar diliyoruz.

Yayın Yönetmeni  
Eyüp Eğlence

### Yazarın Sana Mesajı Var

#### Sevgili Öğrencimiz,

Yeni okullar, yeni öğretmenler, yeni arkadaşlar ve yeni bir müfredat ile 9. sınıfa merhaba diyorsun. Hangi okulda, hangi puanla yeni okuluna başlamış olursan ol, şunu iyi bil ki bundan sonra yapacağın her çalışma, öğrenim hayatının temellerinin sağlam olmasını ve yüksek öğrenim yolunda emin adımlarla hedefe doğru yürümeni sağlayacaktır.

Bu kitap, Millî Eğitim Bakanlığının yayımladığı en son "**TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ**" müfredatına göre hazırlandı. Yani

- 1. TEMA: SÖZÜN İNCELİĞİ**
- 2. TEMA: ANLAM ARAYIŞI**
- 3. TEMA: ANLAMIN YAPILTAŞLARI**
- 4. TEMA: DİLİN ZENGİNLİĞİ**

başlıkları altındaki konular ve buradaki kazanımlar dikkate alınarak hazırlandı. Soruların hem okula destek niteliği taşımasına hem de üniversite sınavında karşına çıkabilecek nitelikte olmasına özen gösterildi. **9. Sınıf ICEBERG Türk Dili ve Edebiyatı Soru Bankasını**,

- 39 Mikro Konuya bölerek hazırladım.
- Testler ile öğrendiğiniz mikro konuyu pekiştirmenize yardımcı oldum.
- Testlerdeki konunun ÖSYM sorularıyla ilgisini belirtmek için testteki son sorunun ÖSYM'nin son 5 yıla ait bir sorusu olmasına özen gösterdim.
- Tema Tekrar Testleri ile her ünitenin sonunda ünitenin bütün mikro konularını kapsayan sorulara yer verdim.
- İlk iki temadan sonra 1. Dönem konularını kapsayan DÖNEM TESTİ ile ÖSYM'nin son 5 yıla ait sorularından seçmece yaparak şimdiden üniversiteye hazırlanmana katkı sağlamaya çalıştım.
- Soru Çözüm Videolarıyla testlerde çözemediğin soruların çözümüne ulaşmanı sağladım.

Yeni okuluna, yeni öğretmenlerine, yeni sınıfına, yeni bir müfredat olan "**TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ**" ne hoş geldin diyor, eğitim hayatının başarılar ve mutluluklar getirmesini diliyorum.

Yusuf Yılmaz



## İÇİNDEKİLER

<b>1. TEMA: SÖZÜN İNCELİĞİ</b> .....	<b>7 - 56</b>
1. Mikro Konu: Edebiyatla İlgili Temel Kavramlar (Söz Varlığı, Gerçeklik, Kurmaca, Açık ve Örtük İleti, Sembol, Sürükleyicilik, Yaratıcılık, Hayal Gücü, İmge, Çağrışım) .....	8
2. Mikro Konu: Edebiyat ile Tanışma .....	10
3. Mikro Konu: Edebiyatın Güzel Sanatlar ve Diğer Disiplinlerle İlişkisi .....	12
4. Mikro Konu: Edebiyatın Gerçeklikle İlişkisi, Edebî Dil, Günlük Dil, Şiir Dili ve Sosyal Medya Dili .....	16
5. Mikro Konu: Şiir Türünün Genel Özellikleri .....	18
6. Mikro Konu: Şiirde Söz Sanatları .....	30
7. Mikro Konu: Vurgu ve Tonlama .....	32
8. Mikro Konu: Deneme .....	34
9. Mikro Konu: Anlatım Biçimleri ve Düşünceyi Geliştirme Yolları .....	36
10. Mikro Konu: Mülakat .....	42
11. Mikro Konu: Dinleme Türleri ve Etkili Dinlemenin İlkeleri .....	46
12. Mikro Konu: Ses Bilgisi .....	48
<b>2. TEMA: ANLAM ARAYIŞI</b> .....	<b>57 - 106</b>
13. Mikro Konu: Hikâyenin Genel Özellikleri / Olay ve Durum Hikâyesi .....	58
14. Mikro Konu: Metinlerin Sınıflandırılması .....	64
15. Mikro Konu: Anı .....	68
16. Mikro Konu: Konu, Başlık, Ana Duygu, Tema - Ana Düşünce, Yardımcı Düşünce, Örtük İleti, Açık İleti, Çağrışım .....	70
17. Mikro Konu: Yazarın Tutumu, Yazar - Metin İlişkisi .....	82
18. Mikro Konu: Çok Modlu Metin (Şiir) .....	84
19. Mikro Konu: Sunu Hazırlama .....	86
20. Mikro Konu: Temaya Uygun Bir Şiir Yazabilme .....	88
21. Mikro Konu: Yazım Kuralları .....	90
22. Mikro Konu: Noktalama İşaretleri .....	94

**3. TEMA: ANLAMIN YAPI TAŞLARI ..... 107 - 134**

<b>23. Mikro Konu:</b> Hikâye - Anlatım Yöntemleri .....	108
<b>24. Mikro Konu:</b> Eski Anadolu Türkçesi - Yunus Emre'nin Dili .....	114
<b>25. Mikro Konu:</b> Sözcüğün Kökü ve Ekler (Çekim Ekleri - Yapım Ekleri).....	116
<b>26. Mikro Konu:</b> Sözcük Yapısı .....	122
<b>27. Mikro Konu:</b> Paragrafta ve Cümlede Sıralama (Olay Örgüsünün Sıralanması) .....	126
<b>28. Mikro Konu:</b> Gezi Yazısı - Eş, Yakın, Zıt Anımlı Sözcükler .....	128
<b>29. Mikro Konu:</b> Deyim - Atasözü .....	130

**4. TEMA: DİLİN ZENGİNLİĞİ ..... 135 - 189**

<b>30. Mikro Konu:</b> Roman Türünün Genel Özellikleri .....	136
<b>31. Mikro Konu:</b> Roman Yazma Çalışması .....	146
<b>32. Mikro Konu:</b> Romanda Anlatım Teknikleri (Geriye Dönüş, Monolog, Diyalog vb.) .....	148
<b>33. Mikro Konu:</b> Anlatımın Temel Nitelikleri - Özgünlük, Tutarlılık, Doğruluk, Akıcılık, Yalınlık, Özgünlük vs. ....	152
<b>34. Mikro Konu:</b> Düşünceyi Geliştirme Yolları .....	154
<b>35. Mikro Konu:</b> Ara Metin: Tiyatro .....	158
<b>36. Mikro Konu:</b> Eleştiri .....	166
<b>37. Mikro Konu:</b> Cümle Türleri .....	168
<b>38. Mikro Konu:</b> Çok Modlu Metin - Otobiyografi / Biyografi .....	174
<b>39. Mikro Konu:</b> Otobiyografisini Yazabilme .....	178

**CEVAP ANAHTARI ..... 190 - 192**

Tüm Sınıf Düzeylerinde, yaklaşık 1,5 milyon soru çözüm ve konu anlatım videoları ile akilliogretim.com sitemizle 7/24 öğrencilerimize destek veriyoruz.

# HER KOŞULDA EĞİTİM, AKILLI ÖĞRETİM!



## Konu Anlatım ve Soru Çözüm Videolarına Nasıl Ulaşılr?

Sayfalarda yer alan kare barkodları telefonda okutarak veya bilgisayardan kare barkodların altında yer alan sayısal kodları akilliogretim.com adresindeki arama çubuğuna yazarak ulaşmaktadır.

Okyanus Video Çözüm Uygulamamızı App Store ve Google Play üzerinden indirip, Soru Çözüm ve Konu Anlatım Videolarımıza ulaşabilirsiniz.

Telefon, Tablet veya  
Bilgisayardan



Konu Anlatım  
Video Örneği  
İçin Okutun



Soru Çözüm  
Video Örneği  
İçin Okutun

“NEREDE OLURSAN OL” 7/24 EĞİTİME DEVAM.

**AKILLI ÖĞRETİM**

akilliogretim.com



# SÖZÜN İNCELİĞİ

İZİNSİZ ÇOĞALTILAMAZ, BASILAMAZ. ÖRNEKTİR.





1. Eskiden insanlara anlatırdık derdimizi, derdi babaannem. İyi gelmiş paylaşmak, omuzlarına düşen yük azalmış. Anlatmak iyi gelir herkese, dinleyecek biri varsa. Toprağa anlatacaksın derdini ya da suya. Evet suya anlatın derdinizi. Robin Hood'un *Neşeli Serüvenleri*'nde şöyle bir ifade geçer: "Derdini bize anlat ve rahat konuş. Sözcüklerin akışı kalbi hüznlerinden arındırır; bu, baraj dolup taşıdığına emniyet kapağını açmaya benzer." Kalbi rahatlatmak, en iyi tedavi yöntemlerinden biridir çünkü.

**Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisi söylemez?**

- A) Zor zamanlardaki duygusal desteğin birey üzerinde iyileştirici gücü vardır.  
B) Hissettiğini kelimelere dökülebilmek insanı rahatlatır yoksa içine attıkların ruhunu kemirir.  
C) İnsanların gün içinde kafasını en çok meşgul eden şeyler hakkında konuşması endişeyi azaltır.  
D) Hisleri ifade edememek, onları kendine mal etmek psikolojik bir hastalıktır.  
E) Yüksek oranda üzüntü ve tasayı dışa vurmamak psikolojik ve biyolojik yönden yararlıdır.

2. New York'ta, Brooklyn Köprüsü üzerinde dilenen kör bir dilenci, bir şairin dikkatini çeker. Dilencinin boynunda asılı bir tabela vardır. Şair, dilenciye günlük kazancının ne kadar olduğunu sorar. Dilenci de sekiz dolar kadar olduğunu söyler. Bunun üzerine şair, dilencinin boynuna asılı tabelayı ters çevirerek bir şeyler yazar, "Şimdi buraya senin kazancını arttıracak bir şeyler karaladım. Bir hafta sonra yanına geldiğimde bana sonucu söylersin." der ve oradan ayrılır. Şair, bir hafta sonra dilencinin yanına uğrayıp kendini tanıttınca... Dilenci: "Bayım size ne kadar teşekkür etsem azdır. Bir haftada kazancım ikiye katlandı. Çok merak ediyorum tabelaya neier yazdınız?" Bunun üzerine şair gülümser ve tabelada: "Doğuştan körüm, yardım edin." yazıyordu. Ben-se, "----" diye yazdım.

**Bu parçanın sonuna getirilen aşağıdaki cümlelerden hangisi kör bir dilencinin hayat akışını değiştirebilir?**

- A) Güzel gören güzel düşünür  
B) Yardımlarınızla bugünlere geldim  
C) Bahar gelecek ama ben yine göremeyeceğim  
D) Bir dolar sizin için küçük ama benim için büyük bir paradır  
E) Dilenciye yardım etmek büyük bir iş değildir

3. I. Anılar defterinde gül yaprağı  
Gibi unutuldu kurudum  
Başıma düşmüş sevda ağı  
Bir başıma tenhalarda kahroldum  
Sen kim bilir, rüzgârlı eteklerinle  
Kim bilir hangi iklimdesin, ben  
Sensiz bu sessizlikle  
Deli gibiyim sensiz  
Bu sessizlikle

**Cahit Zarifoğlu**

- II. Giyilmemiş çamaşırlar nasıl kokar bilirsin  
Sandık odalarında  
Senin de dükkânın öyle kokar işte  
Ablamı tanımazsın  
Hürriyette gelin olacaktı, yaşasaydı  
Bu teller onun telleri  
Bu duvak onun duvağı işte  
Ya bu camlardaki kadınlar?  
Bu mavi mavi,  
Bu yeşil yeşil fistanlı...  
Geceleleri de ayakta mı dururlar böyle?

**Orhan Veli**

**Yukarıdaki iki şiirde yer alan "yaratıcılık - hayal gücü - imge - çağrışım - günlük dil - gerçeklik, - açık ve örtük ileti" gibi öğeler aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?**

- A) I. yaratıcılık - hayal gücü - imge - çağrışım  
II. günlük dil - gerçeklik, - açık ve örtük ileti  
B) I. günlük dil - hayal gücü - imge - çağrışım  
II. yaratıcılık - açık ve örtük ileti - gerçeklik  
C) I. günlük dil - gerçeklik - imge - çağrışım  
II. yaratıcılık - açık ve örtük ileti - hayal gücü  
D) I. çağrışım - gerçeklik - yaratıcılık - çağrışım  
II. imge - açık ve örtük ileti - hayal gücü  
E) I. açık ve örtük ileti - gerçeklik - yaratıcılık - çağrışım  
II. imge - çağrışım - hayal gücü

4. Yıl otuz sekiz, on kasım perşembe  
Hatırdan çıkmayacak bir sonbahar  
Sarsılıyor İstanbul yedi tepe  
Yaman esmiş Dolmabahçe'de rüzgâr

**Bu dizelerin yazılmasına neden olan gerçeklik aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Atatürk devrimleri  
B) Millî Mücadele  
C) Atatürk'ün Anadolu'ya geçmesi  
D) Atatürk'ün karşılaştığı güçlükler  
E) Atatürk'ün ölümü





5. Edebî gerçekliğin temelinde hayatta yaşanılan bir gerçektir. Ancak bu gerçekt kurgusal bir gerçekt dñnüşür edebiyatla. Edebî metinde edebiyatçı yaşadıklarını, yaşamı, algılarını ve tasarılarını kendine göre dönüştürür.

- Edebiyatçının yaşadığı dönemin şartları,
- Edebiyatçının içinde bulunduğu edebî geleneğin özellikleri,
- Edebiyatçının kişiliği ve yetiştiği ortam, inançları, kültürel özellikleri,
- Dönemin siyasi, ekonomik koşulları gibi pek çok etken de edebiyattaki gerçekliği şekillendiren özelliklerdir.

#### Yaban Domuzu ile Tilki

Günlerden bir gün, yaban domuzunun biri büyük bir ağacın arkasına geçmiş, dişlerini biliyormuş. Onu bir tilki görmüş: "Dişlerini ne diye biliyorsun? Bir tehlike mi sezdin? Avcı mı var burada?" diye sormuş. Domuz: "Hayır, şimdilik bir tehlike yok ama ben dişlerimi bileyim de hazır bulunsun; birdenbire tehlike çıkarsa bilemeye vaktim olmaz!" demiş.

**Yukarıdaki edebiyat ve gerçeklikle ilgili bilgiden sonra verilen kurgusal masalda hangi gerçekt dile getirilmek istenmiştir?**

- Bir işe önceden hazırlanmanın gereksiz ve vakit kaybı olduğu gerçekt
- Bir işe hazırlanmak için o işin başa gelmesini beklemek doğru değildir, önceden hazır olunmalıdır gerçekt
- Bir iş ne kadar zor olsa da o işin azimle ve kararlılıkla başarılabacağı gerçekt
- Bir işte tedbir almanın insan için her zaman mümkün olmayacağı gerçekt
- Bir işin yapılabilmesi için o işte önceden deneyim kazanılmış olma gerçekt

6. Ay sessiz sedasız bir çingenedir  
Adam yıldızlara başa basa yürüdü  
Dengesini uzun bıyıklarına borçlu yürürken  
Başladı Afrika'sı uzun bir gece  
Güvercin kuşkuşu cırlak bir güneş

**Yukarıda İkinci Yeni şairi Cemal Süreya'ya ait şiirden aşağıdaki edebî kavramlardan hangisi veya hangilerini çıkartamayız?**

- İmge - kurmaca - çağırışım - sürükleyicilik
- Üslup - estetik - örtük ileti - hayal gücü
- Mecaz - özgünlük - söz varlığı- edebî dil
- Günlük dil - gerçektlik - sembol - açık ileti
- Yaratıcılık - hayal gücü - imge - çağırışım

7. I. Tuvalet giren adam telefonunu klozete düşürdü. Herkesi şaşkına çeviren olay ise bundan sonra patlak verdi. Aniden hamle yaparak tuvalet deliğinden telefonunu almaya çalışan adam çok büyük bir şok yaşadı. Daha sonra polisler, itfaiyeciler, ambulanslar geldi, olay daha da trajikomik bir hâl almaya devam etti. Kol klozetten bir türlü çıkmadı. En son kırmaya kadar gittiler ve klozeti kırıp adamın kolunu uzun uğraşlar sonucu kurtardılar.

II. Hintli bir adam suyun içinde zar zor ilerlemeye çalışıyormuş. Bu sırada yanına bir akrep yanaşmış. Adam akrebi kurtarmak istemiş ve parmağını ona doğru uzatmış. Fakat akrep adamın bu hamlesinden sonra adamı sokmuş. Hintli adam bu duruma çok şaşırılmış fakat yine de tekrardan parmağını akrebe doğru uzatmış. Akrep tekrar adamın parmağını sokmuş. Bu olayı gören başka bir adam kendisini sürekli sokan bu akrebi kurtarmaktan vazgeçmesi gerektiğini söylemiş. Hintli adam buna şu şekilde cevap vermiş: Akreplerin doğasında sokmak vardır. Fakat ben insanım. İnsanın doğasında ise sevmek vardır. Akrebin doğasında sokmak var diye kendi doğamda olanı sevmekten mi vazgeçeyim?

III. Kitaptan niçin korkarlar? Bunu bir türlü anlayamadım. Kitaptan korkmak, insan düşüncesinden korkmak, insanı kabul etmemektir. Kitaptan korkan adam, insanı mesuliyet hissinden mahrum ediyor demektir. "Brak, senin yerine ben düşünüyorum!" demekle, "Falan kitabı okuma!" demek arasında hiçbir fark yoktur. İnsanoğlu her şeyden evvel mesuliyet hissidir ve bilhassa fikirlerin mesuliyetidir. Ondan mahrum edilen insan, kendiliğinden bir paçavra hâline düşer. Şüphesiz insanı korumamız lâzım gelen vaziyetler vardır. Fakat bu vaziyetler daha ziyade ferdin kendi dışındaki vaziyetlerdir. Bir insanı kendi içinde, düşüncesinin mahremiyetinden korumaya hakkımız yoktur. Orta Çağ'dan bugüne kadar gelen zaman içinde insanlığın belki en büyük kazancı bu basit hakikati kendisine mal etmesidir.

**Yukarıda numaralanmış metinlerden hangisinin gerçeklikle ilişkisi doğrudandır?**

- Yalnız I
- Yalnız II
- Yalnız III
- II ve III
- I ve II



1.

	Açıklama	Kavram
I.	Olay, düşünce, duygu ve hayallerin dil aracılığıyla sözlü veya yazılı olarak biçimlendirilmesi sanatı	Edebiyat
II.	Duygu ve düşünceleri göze ve gönle hitap edecek şekilde söz, yazı, resim, heykel vb. ile ifade etme konusundaki yaratıcılık	Sanat
III.	Bir bilim kolunun türlü konuları üzerine yazılmış yazı ve eserlerin hepsi	Literatür
IV.	İçten olmayan, gereksiz, yapmacık, boş sözler	Şiir
V.	Şiir olmayan söz ve yazı; nesir, mensur, inşa	Düzyazı

Yukarıda numaralanmış bölümlerden hangisinde verilen açıklama ile karşısındaki kavram birbiriyle uyuşmaktadır?

- A) I      B) II      C) III      D) IV      E) V

- 2.
- Kişiyeye özgü üslup
  - Estetik kaygılarla oluşturulma
  - Yazılı ve sözlü olarak yansıtma
  - Gerçek ya da kurgusal olma

Yukarıda özellikleri verilen sanat dalı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Resim      B) Müzik      C) Edebiyat  
D) Mimarlık      E) Heykel

3.

	Güzel Sanatlar	Kullanıldığı Alan
I.	Görsel sanatlar	heykel, resim
II.	Fonetik sanatlar	edebiyat, müzik
III.	Plastik sanatlar	bale, dans
IV.	Ritmik sanatlar	hat, minyatür

Yukarıda güzel sanatlar ile kullanıldığı alan eşleştirmesinin hangilerinde yanlışlık yapılmıştır?

- A) I ve II      B) I ve III      C) II ve III  
D) II ve IV      E) III ve IV

4.

	Güzel Sanatlar	Açıklama
I.	Resim	Varlıkların, doğadaki görünüşlerinin kalem, fırça gibi araçlarla kâğıt, bez vb. üzerinde yapılan biçimleri
II.	Heykel	Taş, tunç, bakır, kil, alçı vb. maddelerden yontularak, kalıba dökülerek veya yoğrulup pişirilerek biçimlendirilen eser; yontu, statü
III.	Minyatür	Çoğunlukla eski yazma kitaplarda görülen, ışık, gölge ve hacim duygusu yansıtılmayan küçük, renkli resim sanatı
IV.	Ebru	Arap alfabesiyle güzel yazı yazma sanatı ve bu biçimde yazılmış yazı
V.	Mimarlık	Yapıları belirli ölçü ve kurallara göre tasarlama sanatı ve bilimi

Yukarıda numaralanmış bölümlerden hangisinde güzel sanat dalı ile karşısındaki açıklama birbiriyle uyuşmaktadır?

- A) I      B) II      C) III      D) IV      E) V

5. Edebiyat - coğrafya ilişkisiyle ilgili aşağıda verilen bilgilerin hangisi yanlıştır?

- A) Edebî eserlerde olayın geçtiği mekânın önemine göre coğrafya biliminden yararlanır.  
B) Edebî eserlerden olan gezi yazılarında coğrafya bilgisi öne çıkmaktadır.  
C) İnsanların merak ettiği ülkeleri ve bölgeleri anlatan eserlerde coğrafya bilgisi öne çıkmaktadır.  
D) Coğrafya biliminin kullandığı edebî eserlerde açıklayıcı ve betimleyici anlatım kullanılır.  
E) Bir yazının edebî özellikte olması için yazarın derin coğrafya bilgisine sahip olması gerekir.

6. Aşağıdakilerden hangisi görsel (plastik) sanatların bir kolu değildir?

- A) Mimari      B) Heykel      C) Bale  
D) Resim      E) Hat



7. Çoğu zaman yalnız at değil insanoğlu da kendi gölgesinden korkup azgınlaşır. Böyle durumlarda en iyisi, sanırım yüzünü güneşe karşı dönmektir. Çünkü kendi gölgesinden korkan adam; güneşe, bir başka deyişle aydınlığa sırtını dönen kimsedir. Ürküp azgınlaşması da bundandır.

**Bu parçada yazar, edebiyata ait benzetme ögelerini kullanarak okuyucuya neyi anlatmak istemiştir?**

- A) İnsanın her zaman güçlü olmak istediğini  
B) Kendinden korkan insanların gerçekleri de öğrenmekten çekindiğini  
C) İnsanoğlunun da at gibi çok çalışkan olması gerektiğini  
D) Yüzünü gerçeklere kapatmanın mümkün olmayacağını  
E) Aydınlık karşısında karanlığın yenilgiye uğrayacağını

8. Dünyanın en büyük inci tarlaları Basra Körfezi, Hindistan kıyıları, Kızıldeniz'de ve en büyük inci endüstrisine sahip olan Japonya'da bulunuyor. Denize dalıp istiridyeleri çıkaran dalgıçların ise hemen hepsi kadın. Çünkü kadınlar su altında daha uzun süre kalabiliyor. İncilerin, nadir bulunduğu için, en değerli sayılan türü ise siyah renkte olanları.

**Yukarıdaki edebî metin incelenirken hangi bilimden yararlanılır?**

- A) Tarih  
B) Coğrafya  
C) Psikoloji  
D) Felsefe  
E) Toplum bilimi

9. Edebiyat, ait olduğu toplumun her alanıyla ilişkilidir. Edebî eserler zaman zaman aynı konu ile sinemaya uyarlanırken bazıları da ismi yönüyle filmlere konu olmuştur. Örneğin, Ahmet Muhip Dıranas'ın *Fahriye Abla* şiiri bir sinema filmindeki karaktere ilham kaynağı olmuştur.

**Yukarıdaki sözü edilen durum aşağıdakilerden hangisini örneklendirmektedir?**

- A) Edebiyatın güzel sanatlara etkisini  
B) Güzel sanatların edebiyata etkisini  
C) Sosyal hayatın edebiyata etkisini  
D) Edebiyatın sosyal hayata etkisini  
E) Edebiyatın plastik sanatlara etkisini

10. Kin, doğrusu çirkin bir duygudur. Elimizden geldiği kadar kaçınmalıyız ondan. Ama kötülüğe uğramış, yurdunun çiğnendiğini, ocağının yıkıldığını görmüş bir insanın dişlerini kinle gıcırdatması, öç almak istemesi ayıplanamaz.

**Yukarıdaki parça ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

- A) Türünün deneme olduğu  
B) Öğretici metin geleneğinden etkilendiği  
C) Kişisel yorumların yapıldığı  
D) Açık ve anlaşılır bir dille yazıldığı  
E) Yazar dışında başkalarının da görüşlerine yer verildiği

11. Bu yalnızlık duygusunun verdiği çaresizlik bir anda beni kitaba daha sıkı bağladı. İçine düştüğüm yeni ülkede yapmam gereken şeyleri, inanmak istediklerimi, görebileceklerimi, hayatımın alacağı yolu bana bu kitap gösterecekti. Yardım et bana, demek geliyordu içimden; yardım et ki kazaya belaya uğramadan yeni hayatı bulayım.

**Yukarıdaki edebî metni oluşturan sanatçının aşağıdaki bilimlerin hangisinden yararlandığı öne sürülebilir?**

- A) Tarih  
B) Coğrafya  
C) Sosyoloji  
D) Psikoloji  
E) Felsefe

12. Aşağıdakilerden hangisi tarihî bir metinden alınmış olabilir?

- A) Birinci Dünya Savaşı'nın sonunda güçlü Alman İmparatorluğu çöktü, Avusturya - Macaristan İmparatorluğu parçalandı, Rus Çarlığı tarihten silindi. Galip gelen emperyalistler, dünyaya yeni bir biçim vermeye giriştiler.  
B) Gül İrepoğlu, *Gölgemi Bıraktım Lale Bahçelerinde* adlı romanında sanat tarihi profesörü olmanın tüm avantajlarını kullanarak Osmanlı İmparatorluğu'nun önemli bir devrinin canlı ve renkli bir tablosunu koyuyor ortaya.  
C) O gün valide sultanlığının tehlikede olduğunu hissedip oğluna yaptığını, Kösem Sultan'ın çok değil üç yıl sonra kendisine de yapmak isteyeceğini akıl edemezdi elbet çocuk padişah.  
D) Hâlâ Lale Devri'nin ihtişamını örnek veriyoruz nerede bir israf, debdebe varsa. Demek ki bu denli iz bırakmış hafızalarda her tarafın laleye bezendiği dönem.  
E) İstanbul'un fethi kutlanıyor kaç gündür. Bizim için önemli bir şehir olması, aradan yüzyıllar geçmesine rağmen kutlamalardaki coşkuyu hiç eskitmiyor.



1. Bir hayvanın önüne yemek konduğunda hayvan, yemeğin niteliğine bakmaz; hemen onu yer. İnsan öyle değildir. Önmüze bir yemek geldiğinde hemen yemeyiz; önce lezzetine bakarız yani yemeklerde bile nitelik ararız. Güzel yemek yapan yerleri herkese tavsiye ederiz. İşte insandaki güzele karşı yönelim, sanatı doğurmuştur.

**Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?**

- A) İnsanla hayvan arasında farkların olduğu  
B) Yemek yeme amacında bile farklılıklar olduğu  
C) Güzel yemek yapan yerlerin sanatçılarda bilindiği  
D) Sanatın doğuşunda güzellik faktörünün olduğu  
E) Hayvanların yeme gereksinimleriyle insanların yeme ihtiyacının bir olmadığı

2. Bazı insanların işitme duyusu, bazılarının görme, bazılarının ritim yönleri gelişmiş; insanlar her sanat dalına değil, kişiliklerine uygun sanatlara yönelmişlerdir. Kimileri romandan hoşlanırken kimileri resimden, müzikten, mimari eserlerden hoşlanmışlardır.

**Yazarın bu sözleri sanatın özelliklerinden hangisini açıklar?**

- A) Özgünlüğünü  
B) Kişiyi özgünlüğünü  
C) Evrenselliğini  
D) Farklı dallara ayrıldığını  
E) Etkileyiciliğini

3. Aşağıdakilerden hangisinde güzel sanatların türü ile karşısında verilen özellik birbiriyle uyuşmamaktadır?

- A) **Edebiyat:** Sanatçının kendine özgü sözlü ve yazılı anlatımıyla oluşur.  
B) **Resim:** Ressamın duygu ve düşüncelerini iki boyutlu düzlemde yansıtmadır.  
C) **Heykel:** Heykeltıraşın taş, toprak, maden üzerine üç boyutlu şekil oluşturmasıdır.  
D) **Mimarlık:** Mimarın tahta, beton, demir gibi maddelerle insan yaşamının tarih sürecini anlatan yapıtlar oluşturmasıdır.  
E) **Müzik:** Müzisyenin çeşitli sesler yardımıyla melodi meydana getirmesidir.

4. Aşağıda "sanat" ve "zanaat" ile ilgili olarak verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Sanat, usta - çırak geleneği içinde öğrenilir.  
B) Zanaat, toplumun yararına bir ürün sunulmasına dayanır.  
C) Sanat, birbirinden farklı ürünlerin özgün yapısıyla açıklanır.  
D) Zanaat; terzilik, boyacılık, su tesisatçılığı, gibi el işi ustalığını anlatır.  
E) Sanat; ressam, müzisyen, şair gibi kişilerin ortaya koyduğu ürünlerle açıklanır.

5. Aşağıdakilerin hangisinde güzel sanatların kolu ve onun açıklaması yanlış verilmiştir?

- A) **Edebiyat:** Kişinin duygu ve düşüncelerini, sanatsal kurallarla kendine özgü anlatım oluşturarak ortaya koymasıştır.  
B) **Resim:** Ressamın duygu ve düşüncelerini taş, tahta, mermer gibi maddeler kullanarak üç boyutlu bir düzleme yansıtmadır.  
C) **Müzik:** Sese kulağa hoş gelecek melodileri kazandırma işidir.  
D) **Sinema:** Özel bir makineyle görüntülerin beyaz perdeye yansıtılmasıdır.  
E) **Tiyatro:** Sahnede oynanmak üzere hazırlanmış piyeslerin sergilenmesidir.

6. Aşağıda verilen sanatçı ve zanaatkâra ait ortaya konulan ürün karşılaştırmalarından hangisi yanlıştır?

- A) Sanatçı → fotoğrafçı, tiyatrocu  
B) Zanaatkâr → perdecisi, overlokçu  
C) Sanatçı → sinemacı, öykücü  
D) Zanaatkâr → duvar ustası, fayansçı  
E) Sanatçı → terzi, kasiyer

7. "Tahta" ve "cami minberi" arasında bir ilişki vardır. Buna göre, bu ilişkinin benzeri aşağıdaki sözcüklerden hangisinde vardır?

- A) Hikâye - okur  
B) Resim - müze  
C) Dans - bale  
D) Türkü - düğün  
E) Sözcük - şiir



00C30FD3

8. "Muhteşem Yüzyıl" dizisi, Osmanlı Devleti'nin en güçlü döneminin işlendiği bir yapımcı ve usta bir senaristin kaleminden çıkan bir dizi olarak televizyon ekranlarında üç sezon seyircinin ilgisini çekmişti.

**Bu cümleden hareketle edebiyatın hangi bilimle ilişkisi sinema sektöründe kendine yer bulmasını sağlamıştır?**

- A) Sosyoloji B) Tarih C) Felsefe  
D) Psikoloji E) Coğrafya

9. Jules Verne'in *Denizler Altında Yirmi Bin Fersah* adlı yapıtında oksijen tüpü ile denizaltından bahsedilmektedir. Hâlbuki bu eserin yazıldığı yüzyılda bu iki nesne daha icat edilmemişti.

**Bu parçada Jules Verne'in hangi bilimle ilişkisi böyle bir yapıtı yazmasına olanak sağlamıştır?**

- A) Coğrafya B) Tarih C) Felsefe  
D) Fizik E) Psikoloji

10. • Toplumdaki olayları ele alır.  
• İnsan davranışlarını ve insanın iç dünyasını inceler.  
• Geçmişte yaşanmış önemli olayları anlatır.  
• Maddeyi, hayatı anlamaya çalışarak bilgiğe ulaşmayı amaçlar.

**Yukarıda özellikleri verilen bilim dallarından hangisi aşağıda belirtilmemiştir?**

- A) Tarih B) Sosyoloji C) Felsefe  
D) Coğrafya E) Psikoloji

11. "Yüküklerin Efendisi", içerdiği hayalî kurgular ve animasyon tekniğinin yanında yazarının kendine özgü dili ile akıllarda yer edindi. Birbirine bağı hikâyeler sinemaya aktarılınca görüldü ki seyirciler bu macera dolu filmin "bilim kurgu" yönünden çok filmde anlatılan hikâyelerin ilginçliğine hayran oluyor.

**Bu parçada bir yapıtın kitleleri etkilemesi neye bağlanmıştır?**

- A) Bilim kurgu türünde olmasına  
B) Hayalî öğeler içermesine  
C) Birbirine bağı hikâyelerin ilginçliğine  
D) Yazarın kendine özgü bir dil kullanmasına  
E) Hikâyelerin sinemaya aktarılmasına

12. Aşağıdakilerin hangisinde edebiyat - psikoloji ilişkisini içeren bir cümle vardır?

- A) İki yıl önce geçirdiği bir trafik kazası yüzünden belden aşağısı tutmayan Halit, hayata küsmüştü ve buhranlı günler yaşıyordu.  
B) İki yıl önce bu sokağa belediye ekipleri sıcak asfalt döktü.  
C) İki yıl önce bu mahallenin sakinleri, çocuk parkı yapılması için belediyeyi protesto yürüyüşü yaptı.  
D) İki yıl önce bu sokakta oturan ünlü bir yazar, varlık ve maddeye dair görüşlerini bizim dergide yayımladı.  
E) İki yıl önce bizim sokaktaki kavşakta yine böyle bir kaza olmuştu.

13. Burada hayaliniz, enginlikler rüyası içinde dalgalanan denizin tabiatı ile Toros eteklerine doğru geniş, düzayak ve seyranlık ovanın tabiatı ile iç içedir. İsviçre'deki dağ karşınızda, Macaristan'daki ova arkanızdadır âdeta.

**Bir gezi yazısından alıntılanan bu metinde edebiyatın hangi bilimle ilişkisi ağır basmaktadır?**

- A) Tarih B) Coğrafya C) Felsefe  
D) Psikoloji E) Sosyoloji

1. Geleneksel sınıflama, güzel sanatları, hitap ettiği duyu organlarına göre şu şekilde bölümlere ayırır; görsel sanatlar (plastik sanatlar), göze ve görmeye dayanan sanatlar (----), fonetik sanatlar (----), ritmik sanatlar (----) olmak üzere üç sınıfa ayrılır.

**Bu parçadaki boşluklara sırasıyla aşağıdakilerden hangileri getirilebilir?**

- A) resim - müzik - sinema  
B) müzik - resim - hat  
C) tiyatro - heykel - resim  
D) minyatür - sinema - opera  
E) edebiyat - resim - heykel

2. Reşat Nuri Güntekin'in *Çalılıkusu* adlı romanında yazarın içinde bulunduğu ruhsal durumu belirlerken ----, sanatçının yetiştiği sosyal çevreyi incelerken ----, yazarın etkilendiği akımları ve dünya görüşünü belirlerken ----, eserin yazıldığı dönemi incelerken de ---- biliminden yararlanır.

**Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangileri gelmelidir?**

- A) tarihten - tıptan - felsefeden - psikoloji  
B) felsefeden - sosyolojiden - tarihten - biyoloji  
C) psikolojiden - sosyolojiden - felsefeden - tarih  
D) psikolojiden - tarihten - sosyolojiden - felsefe  
E) tıptan - felsefeden - sosyolojiden - tarih

3. I. Tarihi metinler  
II. Olay çevresinde gelişen metinler  
III. Felsefi metinler  
IV. Göstermeye bağlı metinler  
V. Bilimsel metinler

**Yukarıdaki numaralanmış metinlerden hangileri öğretici metinlerden değildir?**

- A) I ve II  
B) II ve III  
C) I ve V  
D) II ve IV  
E) III ve V

4. (I) Sanat, güzellik karşısında duyulan heyecan ve hayranlığı uyandırmak için insanın kullandığı yaratıcılıktır. (II) Sanat, insandaki güzeli sevmek ve ondan ruhi bir zevk alma duygusundan doğmuştur. (III) Güzeli daha iyi gören, anlayan ve onu kendi görüş ve duygusuna göre ifade edebilen ender insanlara da sanatkar veya sanatçı denir. (IV) Bunların her biri gerçeği olduğu gibi tasvir ederek tabiattaki güzellikleri ifade eder. (V) Sanat, bir duyguyu yaşayan insanın, o duyguyu bilerek ve isteyerek başkalarına aktarma olayıdır.

**Bu parçada numaralanmış yerlerden hangisindeki bilgi yanlıştır?**

- A) I  
B) II  
C) III  
D) IV  
E) V

5. I. Fransız İhtilali'ni anlatan Gorki'nin eserlerini doğru yorumlayabilmek için dönemin siyasi ve sosyal koşulları hakkında bilgi sahibi olunmalıdır. (Edebiyat - tarih ilişkisi)  
II. TRT 1 ekranlarında *Misafirim Var* programında enfes Türk yemeklerini ve Anadolu misafirperverliğini izleyebilirsiniz. (Edebiyat - sosyoloji ilişkisi)  
III. Peyami Safa'nın *Yalnızız* romanında Doğu - Batı, madde - mana, ruh - beden, idealizm - materyalizm gibi ikilemler üzerinde durularak aynı evde yaşadıkları hâlde birbirlerinden oldukça farklı mizaç, düşünce ve insan ilişkilerine sahip aile fertleri üzerinden ruhunu arayan bir toplum resmedilir. (Edebiyat - psikoloji ilişkisi)  
IV. "Şoray Uzun Yolda" programı Anadolu'nun doğal güzelliklerini ve çeşitli ürünleri tanıtmaya tarzıyla farklı bir yapım olarak dikkat çekiyor. (Edebiyat - coğrafya ilişkisi)  
V. Bir J. K. Rowling eseri olan *Harry Potter ve Felsefe Taşı* fantastik öyküsüyle ekranlarda izleyiciyi büyülemişti. (Edebiyat - felsefe ilişkisi)

**Yukarıda numaralanmış bölümlerden hangisinde verilen bilgi ile araç içindeki eşleştirme örtüşmemektedir?**

- A) I  
B) II  
C) III  
D) IV  
E) V



6. I. Gülseren Budayıcıoğlu'nun *Madalyonun İç* isimli romanından uyarlanan *Kırmızı Oda* dizisinde bir psikiyatri kliniğine düzenli olarak gelen hastaların sevinç ve üzüntü arasında gidip gelişleri, hayatlarını gözlemleyen ve onları tedavi eden doktorların hikâyesiyle iç içe verilmektedir.
- II. *Diriliş Ertuğrul* dizisi, 13. yüzyılda Anadolu'da yaşayan Kayı obası ile tapınak şövalyelerine karşı olan mücadeleyi konu edinmekte ve Moğolların Anadolu'ya zaman zaman akın düzenleyerek Kayı obasını ve Selçuklu Devleti'ni yıkmak istemelerini ele almaktadır.

**Yukarıda numaralanmış bölümlerde sözü edilen dizilerin hangi bilimlerden yararlanılarak oluşturulduğu doğru belirtilmiştir?**

	I	II
A)	Tıp	Felsefe
B)	Sosyoloji	Tarih
C)	Coğrafya	Sosyoloji
D)	Psikoloji	Tarih
E)	Tarih	Coğrafya

7. Toplumsal yaşantının yansımaları başta roman ve hikâye gibi edebî ürünlerde görülür çünkü edebiyat; konusu, ana fikri, dili, şahıs kadrosu, olayları, zaman ve mekânıyla bir bütün olarak her bakımdan ele alması yönüyle toplumun bir yansımasıdır. Örneğin; kişilerin varlığa bakışları, varlığı anlama ve yorumlama biçimleri felsefe biliminin; insanların birbirleriyle ya da toplumun değişik katmanlarıyla ilişkisi ---- biliminin; insanların ruh dünyaları, kişilik özellikleri ---- biliminin ilgi ve araştırma alanlarına girer.

**Edebiyatın bilim dallarıyla ilişkisinin anlatıldığı bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?**

- A) psikoloji - coğrafya  
B) tarih - sosyoloji  
C) sosyoloji - psikoloji  
D) sosyoloji - coğrafya  
E) tıp - biyoloji

8. **Aşağıda güzel sanatlar ile ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?**

- A) İşitsel (fonetik), görsel (plastik) ve dramatik (ritmik) olmak üzere üç kolda sınıflandırılır.  
B) Sanatçının düşünce dünyasından izler taşır.  
C) Çağların farklılaşmasıyla değişime uğramayan statik bir yapıdır.  
D) Güzellik, etkileyicilik, öznellik gibi özellikleri vardır.  
E) Ortaya konması, anlaşılması akıl ve duygu yoluyla gerçekleşir.

9. Edebiyat incelemelerinde çeşitli bilimlerden yararlanır. Örneğin Peyami Safa'nın *Dokuzuncu Hariciye Koşuşu* romanı incelenirken ---- biliminden, sanatçının yetiştiği sosyal çevreyi incelerken ---- biliminden, eserin yazıldığı dönemi incelerken de ---- biliminden yararlanır.

**Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerin hangisinde verilen bilim adları sırasıyla getirilmelidir?**

- A) felsefe - sosyoloji - coğrafya  
B) psikoloji - tarih - antropoloji  
C) psikoloji - sosyoloji - tarih  
D) sosyoloji - felsefe - psikoloji  
E) felsefe - tarih - antropoloji

10. Güzel sanatlar işitsel (fonetik), görsel (plastik) ve dramatik

I II  
(ritmik) sanatlar olmak üzere üç gruba ayrılır. Müzik, edebi-  
III IV

yat bu gruplardan dramatik (ritmik) sanatlar içerisindedir.

V

**Bu parçada numaralanmış bölümlerin hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?**

- A) I B) II C) III D) IV E) V



1. Bir ressam, "Bana şöyle bir doğa resmi çiz." deseniz ressam, yine de hayalini döker tuvale. Çünkü sanat sınırlandırılmayı sevmez. Bana da en fazla, "Şu ağaç dalından yapılmış bir baston istiyorum." diyebilirsiniz. O kompozisyonu oluşturmak, onu sanata dönüştürmek ve ortaya çıkarmak, çalışma sırasındaki duygu ve düşüncelerime, hissettiklerime bağlıdır. Sonunda, becerimi hayal gücümle birleştirir, özgün bir ürün ortaya koyarım.

**Bu parçada sanatçıyla ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?**

- A) Sanatında gerçeklikle hayal ürünü arasındaki ilişkiyi sorgulatmak yatar.  
B) Ürünüyle, okuru düşünle kurmaca arasındaki farkları ayırt etme çabasına iter.  
C) Anlattıklarının, okur üzerinde gerçeklik duygusu uyandırması beklenir.  
D) Yaratılan eserin gerçeğin bire bir karşılığı olması kalıcılığı etkiler.  
E) Sanatçının yarattığı üründe imge dünyasının izlerini görmek mümkündür.

2. Bugün hâlâ sözünü dinletebilen, edebî dil bakımından yaşanmayan, sözleri ve vurguladıklarıyla aramızda dolaşan Orhan Kemal; bildiği ortamı, tanıdığı insanları anlatır. *Cemile* romanında, âşık olduğu Nuriye Hanım'ı ve ona olan sevgisini ele alırken dahi dış gerçeklikten kopmaz ve çocukluk yıllarında yaşadığı zorluklardan bahseder. O, gerçekten yaşamdaki kişileri roman kahramanlarına dönüştürürken yalnızca romanın gerektirdiği değişiklikleri yapar. Yapılacak her eklemenin bir yapıştırmadan öteye gitmeyeceğine inanır. Yazarın diğer onlarca farklı öykü ve romanı İstanbul'da geçmekle beraber kentin kenar mahallelerindeki küçük insanları kendine konu edinir.

**Bu parçada, sözü edilen sanatçının romanlarıyla ilgili olarak anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Kişilerin, yaşamda olduğu gibi yansıtıldığı  
B) Karakterlerinin toplumcu anlayışta olduğu  
C) Benzer sanatçılarla ortak temalarının olduğu  
D) Anlatılanların aynı ortamlarda geçtiği  
E) Konu bakımından benzer içeriklerinin olduğu

3. Adamın biri öykü anlattığı için köyünde çok sevilmiş. Her sabah köyden ayrılır, akşam döndüğünde de bütün gün çalılıp yorulmuş olan köylüler çevresinde toplanıp sorarlar: "Neler gördün bugün, anlat! Anlatmış o da." Ormanda flüt çalan bir Peter Pan'ı gördüm çevresinde küçük periler halka olmuş dans ediyordu." Bir sabah her günkü gibi köyden ayrılmış. Ormana yaklaştığında gerçekten flüt çalan bir Pan ve dans eden periler görmüş. O akşam köyüne döndüğünde köylüler her akşamki gibi neler gördüğünü anlatmasını isteyince hiçbir şey görmediğini söylemiş.

**Bu parçaya göre aşağıdakilerin hangisi söylenebilir?**

- A) Gerçeklik düşüncesi gerçeklikten daha gerçektir.  
B) Nitelikli eserler, hayalî olaylardan ilham alır.  
C) Kurguya çekicilik kazandıran yazarın hayal gücüdür.  
D) Dinleyiciler daha çok gerçeküstü kurgulara ilgi duyar.  
E) Hayal etmek anlatıcıdaki yaratıcılığı harekete geçirir.

4. I. Çanakkale'den Konya'ya gideceğim 14 saatlik yolda otobüsteki prizler çalışmıyor. Şaka gibi arkadaşlar. Bunu nasıl yaptırılmazsınız? Arkadaşlar, normalde bilet fiyatları 800 - 900 arasındayken, bilet bulmak zor olduğu için bu günlerde 1230 TL'ye bilet satmayı biliyorsanız, otobüsteki prizleri de tamir ettirin. Memnuniyet sıfır, hatta eksi sıfır.  
II. Nihayet, boş kalan konakta cinler periler mekân tutmuşlardı. Taş odada ağlayan keçiler, tekir kediler; mabeyin aralığında yeşil sarıklı emirler; büyük harem sofasında cüceler görüldüğü rivayet olunuyor ve büyük hanımın yıkandığı yerde gece mumlar yandığı söyleniyordu. Bunlara o kadar inanılıyordu ki konakta son kalan aile efradından Şefik Bey, biraderi ve validesiyle geceleri odalarından çıkamıyorlardı.

**Yukarıdaki iki metin incelendiğinde "günlük dil ve edebî dil" ile ilgili aşağıda verilen özelliklerden hangisi yanlıştır?**

- A) Günlük dil ile güncel hayattaki ihtiyaçlarımızı anlatırız.  
B) Edebî dil yazarın kurgusuyla oluşturulur.  
C) Günlük dil bol mecazlı ve imgelerle dolu olmalıdır.  
D) Edebî dil ortaya konan edebî türe göre de şekillenir.  
E) Günlük dil, anlatım kusurlarına dikkat edilmeden oluşturulur.





5. Őiir; duygulardan, dűŐlerden, 2zlemlerden oluŐur, kendine 2zgű duygusal bir yođunluđu vardır. BaŐka bir deyiŐle yazınsal yaratı 2rűnlerinin hepsi dille oluŐur ancak Őiirin kendine 2zgű bir dili, daha dođrusu dilin bu alanda 2zel bir kullanımı vardır. Őiirin yazıldıđı dille, Őiirin kendisi arasındaki farklılık, boyanın hem bir inŐaat malzemesi, bir yalıtım aracı olarak kullanılması hem de bir yađlı boya tablosunda sanat eserine d2nűŐtűrűlmesindeki farklılık gibidir.

**Bu parçada anlatılmak istenen aşağıdakilerin hangisidir?**

- A) Gűnlűk dildeki kelimelerle oluŐturulmasına rađmen Őiir dili, gűnlűk hayatta kullanılan dilden farklıdır.
- B) Duygu ve dűŐűnceleri anlatmada 2nemli bir araç olan dil, Őiirde bilgi aktarmak için kullanılmaz.
- C) Őiir, dil ve yapı bűtűnlűđű bakımından en sađlam edebi metinlerdendir.
- D) Bir Őiirin dil ve Őiir anlayıŐındaki duyarlılık onun iç dűnyasının ipuçlarını verir.
- E) Bir Şiirin dil 2zellikleri sadece bir parçası olduğu ulusa aittir.

6. S2zcűklerin ve toplumsal belleđin, toplumsal tarihin, akrabalık terimlerinin, renklerin, atas2zleri ve deyimlerin, dildeki nezaket belirten s2zcűklerin yine bađlı buldukları dilsel topluluđuun sahip olduđu kűltűrűyle iliŐkilendirilebilir. Bu sayede anlam ve deđerlerini bulacaktır. Diđer taraftan s2ylem belirleyicilerinin de dili kullanan konuŐmacının konumunu belirlemede 2ok 2nemlidir. Her dilin kűltűr içinde bir anlamı, deđer ve kullanımı vardır.

**Bu parçaya g2re aŐađıdaki 2nermelerden hangisi bu parçadaki dűŐűnceyle 2rtűŐur?**

- A) Kűltűrű oluŐturana en 2nemli unsur toplumun dilinde yer edinmiŐ deđerlerdir.
- B) Dil bir kâđıda benzetilebilir; dűŐűnce kâđıdın 2n yűzű ses, arka yűzűdűr.
- C) Dil, zaman ve uzam içinde kűltűrű sonraki kuŐaklara aktarmak amacıyla 2retilmiŐ g2stergeler dizgesidir.
- D) Dil, toplumsal bir oyuncunun bildiri g2ndermesi, onlar yoluyla iletiŐim kurması için bir araçtır.
- E) Dil ile kűltűr iliŐkisini ortaya koymak için dil içinde kűltűrű, kűltűr içinde de dili aramak gerekmektedir.

7. I. "Bilim kurgudan aldıđım tadı baŐka hiçbir Őeyden alamadım. Belki fantastik... ama yok bilim kurgu daha gűzel." Adam fantastik edebiyata da dalmıŐ çıkmıŐ ama en 2ok bilim kurgu seviyormuŐ. Esprileri de ne gűzel.
- II. YeŐil pencereden bir gűl at bana,  
IŞıklarla dolsun kalbimin içi.  
Geldim işte mevsim gibi kapına  
G2zlerimde bulut, saçlarımda 2iç.
- III. "Evden 2ıktıktan sonra bir Őey unuttuđunu fark ederek duraklayan fakat unuttuđunun ne olduđunu bir tűrlű bulamayarak hafızasını ve 2eplerini araŐtırana, nihayet, 2midini kesince, aklı geride, ileri gitmek istemeyen adımlarla yoluna devam eden insan gibi 2zűntűlűydűm."
- IV. 6 Mayıs 2024 tarihinde bir otobűs firmasıyla EskiŐehir - Isparta yolculuđum Isparta'ya gidemeden mola için durduđumuz Afyon'da son buldu. Otobűsűműzűn klimasında arıza olduđu s2ylendi. Arıza bir gűn 2ncesinden bilinmesine rađmen otobűs Afyon plakalı olduđu için, bizi orada indireceklerini baŐından beri bilmelerine rađmen boŐ gelmemek adına bizleri mađdur ettiler. Yolculuđuun geri kalan kısmını baŐka bir firmanın otobűsűyle yapacađımızı s2yleyip gittiler. Afyon terminalde hiçbir Őekilde muhatap bulamadık.

**Yukarıdaki numaralanmıŐ metinler "Edebı dil, gűnlűk dil, Őiir dili, sosyal medya dili" Őeklinde aŐađıdakilerin hangisinde dođru olarak sıralanmıŐtır?**

- A) II - IV - III - I
- B) I - IV - II - III
- C) III - IV - II - I
- D) IV - III - I - II
- E) II - IV - I - III

8. Eskiden Tűrkçede "ođlan" s2zcűđu hem kız hem erkek anlamlarında kullanılırken gűnűműzde anlam daralması sonucu sadece "erkek 2ocuk" anlamında kullanılmaktadır. Bunun yanında "canavar" s2zcűđu baŐlangıçta "canlı, yaŐayan, hayvan" gibi anlamları karŐılamıŐtır. Fakat zamanla olumsuz bir anlam karŐılar h2le gelmiŐtir.

**Bu parçada dilin hangi y2nű vurgulanmak istenmiŐtır?**

- A) Dilin değermez belirli kurallarının bulunduğu
- B) Dilin gelişen, deđerŐen, sosyal bir olgu olduğu
- C) Dilin canlıların tek anlaŐma aracı olduğu
- D) Dilin zamanla başka dillerin etkisine girebildiği
- E) Dilin ulusal bir kimliği içerisinde barındırdığı



1. Ey bitmek bilmeyen hıncı zamanın,  
Her şey bana karşı kendi içimde.  
Renk ve büyüyle bakışlarının  
Musiki, hatıran gibi peşimde.

**Bu dördütlükteki uyak türü aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Yarım uyak  
B) Tam uyak  
C) Zengin uyak  
D) Cinaslı uyak  
E) Tunç uyak

2. Elin kapısında karavaş olan  
Burnu sümüklü gözü yaş olan  
Bayramdan bayrama bir tıraş olan  
Berbere gelir de dükkân beğenmez.

**Bu dördütlükte aşağıdaki şiir türlerinden hangisine ait nitelikler vardır?**

- A) Lirik  
B) Didaktik  
C) Dramatik  
D) Epik  
E) Satirik

3. Nihayetsiz çöllerin üstünden hep beraber  
Geçerken bulmadılar ne bir ot ne bir yosun  
Ürkmeden su içsinler yavaşça, susun susun!  
Bir sebile döküldü bembeyaz güvercinler.

**Bu dördütlükte aşağıdakilerden hangisi yoktur?**

- A) Tam uyak  
B) Sarmal uyak düzeni  
C) İntak sanatı  
D) 14'ü hece ölçüsü  
E) Niteleme sıfatı

4. Aşağıdakilerin hangisinde uyak yoktur?

- A) Sen gül dalında gonca,  
Ben dağ yolunda yonca.  
B) Allah yapar yapısını,  
Demir açar kapısını.  
C) Elimde bir tane,  
İçinde bin tane.  
D) Dam üstüne darı saçtım,  
Sayamadım eve kaçtım.  
E) Kapı önünde var bakla,  
Sen onu dolaba sakla.

5. I. Bütün kusurumu toprak gizliyor.  
Merhem çalıp yaralarım düzlüyor.  
II. Gül hasretinle yollara tutsun kulağını.  
Nergis gibi kıyamete dek çeksin intizar.

Yukarıdaki beyitlerden birincisi Âşık Veysel'e, ikincisi Bâkî'ye aittir.

**Bu dizeler incelendiğinde aşağıdaki yargılardan hangisi yanlış olur?**

- A) Birinci beyitte 11'li hece ölçüsü kullanılmıştır.  
B) İkinci beyitte aruz ölçüsü kullanılmıştır.  
C) Birinci beyit birbiriyle uyaklı, ikinci beyit uyaksızdır.  
D) Birinci beyit sade, ikinci beyit oldukça süslü bir dille yazılmıştır.  
E) Her iki şairin dizelerinde de söz sanatlarına yer verilmiştir.

6. Sen bana en sadık bir arkadaştın.  
Gönlümde ateştin, gözümde yaştın.  
Ne diye tutuştun, ne diye taştın?  
Beni kıskandırıp durma sevgili.

**Bu dördütlük için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

- A) 11'li hece ölçüsüyle yazılmıştır.  
B) Dize ortasında da uyaklar bulunmaktadır.  
C) Zengin uyak kullanılmamıştır.  
D) Mâni tipi uyaklanmıştır.  
E) Birbiriyle anlamca ilgili sözcüklere yer verilmiştir.



7. Yok gayrı bizlere uyku dinek vay!  
Kime bel bağlayıp kime döneğe vay!  
Vay amansız ecel zalim felek vay!

**Bu dizelerde kullanılan uyak türü aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Yarım uyak  
B) Tam uyak  
C) Zengin uyak  
D) Cinaslı uyak  
E) Tunç uyak

8. Aşağıdakilerin hangisinde cinas yoktur?

- A) Dağlar, omuz omuza yaslanan dağlar,  
Sular kararınca paslanan dağlar.  
B) Kalem böyle çalınmıştır yazıma.  
Yazım kışıma uymaz, kışım yazıma.  
C) Her nefeste işledim ben bir günâh,  
Bir günâh için etmedim bir gün âh.  
D) Bir güzel şûha dedim iki gözün sürmelidir.  
Dedi vallahi seni Hind'e kadar sürmelidir.  
E) Dülgerler çalışıyor geliyor keser sesi  
Ustalar gelince çıraklar keser sesi

9. Aşağıdakilerden hangisinde tunç uyak kullanılmıştır?

- A) Ev rüzgâr gibi bir sır gezdi,  
Herkes endişeli bir şey sezdi.  
B) Yıldızlar o yanda, biz bu yanda,  
Hülya gibi hoş geöen zamanda.  
C) Gönlümüz kılıçtır, tenimiz kını,  
Orada saklarız vatan aşkını.  
D) Var olan bir sen bir ben bir de bu bahar,  
Elden ne gelir ki? Güzelsin gençliğin var.  
E) Seni seven âşık neylesin malı?  
Yumdukça gözünden döker mercanı.

10. Değirmen üstü çınar  
Çınarın altı pınar  
Dışarım buz bağlamış  
İöerim durmaz yanar.

**Bu dizeler için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

- A) Hece ölçüsüyle yazılmıştır.  
B) Zengin uyak kullanılmıştır.  
C) Karşıt bir durumdan söz edilmektedir.  
D) Bir mâniden alınmıştır.  
E) Çarpraz uyak düzeniyle yazılmıştır.

11. Benim adım bahar  
Ellerimde papatya  
Saçlarımday güneş var  
Kırlar benim yurdumdur  
Göller benim suyumdur  
Güneş eski dostumdur.

**Bu şiirin I. ve III. dizesinde kullanılan uyak türü aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Yarım uyak  
B) Tam uyak  
C) Zengin uyak  
D) Cinaslı uyak  
E) Tunç uyak

### ÖSYM Sorusu / 2019 AYT

12. I. Dedim dilber yanakların kızarmış  
Dedi çiöek taktım gül yarasıdır  
Dedim tane tane olmuş benlerin  
Dedi zülfüm değdi tel yarasıdır  
II. Sabahtan uğradım ben bir güzele  
Dedim mahmur musun söyledi yok yok  
Ak ellerin boğum boğum kınalı  
Dedim bayram mıdır söyledi yok yok

**Aşağıdakilerden hangisi numaralanmış bu dörtlüklerin ortak özelliklerinden biri değildir?**

- A) 11'li hece ölçüsünün kullanılması  
B) Benzer temaların işlenmesi  
C) Nazım şeklinin koşma olması  
D) Ahenk unsuru olarak redife yer verilmesi  
E) Tecahülârif sanatından yararlanılması

1. Aşağıda söz sanatları ile ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) "Ağzımızdaki lokma, boğazımıza diken gibi dikildi." cümlesinde benzetme yapılmıştır.
- B) "Öyle bir suça bulaşmış ki ömür boyu alındaki lekeyle dolaşmak zorunda kalmış." cümlesinde "leke" sözcüğü ile istiare yapılmıştır.
- C) "Şarkılara sordum, söylemediler." cümlesinde kişileştirmeye başvurulmuştur.
- D) "Sesini duyan olur, sana göz koyan olur." cümlesinde mecazlı bir kullanım vardır.
- E) Bir sözün gerçek anlamını söyleyip mecaz anlamını çağrıştırmaya sanatına "mecazımürsel" denir.

2. Körfez düşünür, Kanlıca mahzundur uzakta  
Mevsim gibi sislenmiş Emirgan, Çınaraltı

**Yukarıdaki dizelerde insana özgü özelliklerin başka varlıklara verilmesiyle oluşan edebî sanat aşağıdakilerin hangisinde vardır?**

- A) Kehribar günler düştü yaprak ve umut  
Göz yağmuru indi camdan düğüm düğüm
- B) Zannetme ki şöyle böyle bir söz  
Gel sen dahi söyle böyle bir söz
- C) Dinmiş denizin şarkısı, rüzgâr uyumakta  
Hâlâ sesimiz dalgaları karşı yamaçta
- D) Üstüme başıma tırmanan kedi  
Tavanda dolaşan fare kardeşin mi?
- E) Dışımın içimin hâli okunur  
İçim alev alev içim besbelli

3. Aşağıdaki söz sanatlarından hangisi yay ayraç ( ) içinde verilenle ilgili değildir?

- A) Cep telefonunu elinden hiç düşürmeyen öğrenciye, "Beni bırak, derslerine bak." diyen cep telefonu kendini rahatlatmak istiyordu. (Teşhis - intak)
- B) Bu sene şampiyonluk yarışını Kanarya kazandı. (Ad aktarması)
- C) Geçen hafta "peygamberler şehri"ni gezdik. (Dolaylama)
- D) İki yıldır aynı krampon, yılın futbolcusu oluyor. (Teşbih)
- E) Nisan ayında Emirgan Korusu'nda laleler tüm İstanbulluları heyecanla bekler. (Teşhis)

4. Şimdi  
utançtır tanelenen  
sarışın çocukların başaklarında.  
Ovadan  
gözü bağı bir leylâk kokusu ovadan  
çeviriyor o  
küçücük güneşimizi.  
Taşarak evlerden taraçalardan  
gelip sesime yerleşiyor.

Cemal Süreya

**Yukarıdaki şiir için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

- A) İmgelere yer verilmiştir.
- B) Yoruma açık bir şüirdir.
- C) Divan şiiri özellikleri taşımaktadır.
- D) Serbest ölçüyle yazılmıştır.
- E) Yazım kurallarına dikkat edilmemiştir.

5. İlk hasretyle gençliğimin ilk elemeleri  
Ey paslı tellerinde gülen, ağlayan aruz,  
Ey eski dost yâd edelim eski demleri,  
Mademki son sadanı dağıtmış, yorulmuşuz!

**Bu dördüğe için aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?**

- A) Aruza insan özellikleri verilerek kişileştirme yapılmıştır.
- B) Gülen ve ağlayan sözcükleri zıt anlamlı sözcükler olduğundan tezat sanatı örneğidir.
- C) "Ey" sözcüğü burada nida söz sanatı olduğunu gösterir.
- D) Bu dördükte çapraz uyak örgüsü kullanılmıştır.
- E) I. ve III. dizede zengin uyak; II. ve IV. dizede tam uyak kullanılmıştır.

6. Elbet put olurlar, öpülen eller, etekler  
Elbet öpen oldukça olur öptürecekler!  
Hürriyet, o en son şerefidir, onu satma!  
Bir Tanrı yeter, kendine bin Tanrı yaratma!

**Yukarıda verilen şiirle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

- A) "Eller" ve "etekler" sözcükleri insanların yerine kullanıldığından burada dolaylama sanatı vardır.
- B) Zengin uyak kullanılmıştır.
- C) Emir kipleriyle çekimlenmiş fiillere yer verilmiştir.
- D) Düz uyak örgüsü kullanılmıştır.
- E) Nazım birimi olarak dördük kullanılmıştır.



7. Gönünü Şîrîn'in aşkı sarınca  
Yol almış hayatın ufuklarınca,  
O hızla dağları Ferhat yarınca  
Başlamış akmaya çoban çeşmesi.

**Bu şiir için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

- A) Düz ayak örgüsü kullanılmıştır.  
B) Ferhat ve Şirin sözcüklerinde hatırlatma yani telmih sanatına başvurulmuştur.  
C) "ar" seslerinde tam ayak, "ınca" seslerinde redif vardır.  
D) Nazım birimi olarak dörtlük kullanılmıştır.  
E) 6+5=11'li hece ölçüsüyle yazılmıştır.

8. Aşağıdakilerin hangisinde şiirle ilgili bilgi yanlışı vardır?

- A) Şiirde gerçeklik dönüştürülürken sözcükler yeni anlamlar kazanır.  
B) Şiirde tebliğ (doğrudan anlatım) değil telkin (dolaylı anlatım) önemlidir.  
C) Şairler, gerçeği şiirsel gerçekliğe dönüştürürken imgelerle değişikliğe uğratırlar.  
D) Şiirsel gerçeklik herkese göre aynı olmayabilir.  
E) Usta şairler gerçeğe sonuna kadar bağlı kalır.

9. Aşağıda "teşbih" ile ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Nitelikçe zayıf varlığın güçlü olana yaklaştırılması sanattır.  
B) "Hırsız, kedi sessizliğiyle merdivenleri çıktı." cümlesinde "kedi" kendisine benzetilendir.  
C) "Hırsız, kedinin biriymiş, her yere rahatlıkla tırmanmış." cümlesinde benzetmenin bir ögesi kullanılmıştır.  
D) "Örümcek Adam, seyircinin ilgisini çekti." cümlesinde teşbihbeliğ sanatı yapılmıştır.  
E) "Köyümüzün ağaçları, ihtiyaç nineler gibi bellerini bükmüş durumda." cümlesinde hem benzeyen hem de kendisine benzetilen kullanılmıştır.

10. Aşağıdakilerin hangisinde şiirle ilgili bilgi yanlışı vardır?

- A) Şiirdeki gerçek; kurgulanmış, dönüştürülmüş gerçektir.  
B) Şiir dili, günlük dilden farklı bir dildir.  
C) Şiirin değeri, gerçekten uzaklaşmasıyla ölçülür.  
D) Şair, duygu ve hayallerini imgeler vasıtasıyla dile getirir.  
E) Şiirde somut gerçeklik, imgeler yardımıyla şiirsel gerçekliğe dönüşür.

11. Aşağıdakilerden hangisi nazım birimleri içinde yer almaz?

- A) Mısra B) Bent C) Tema  
D) Beyit E) Dörtlük

### ÖSYM Sorusu / 2019 AYT

12. Aşağıdaki beyitlerin hangisinde irsalimesel sanatına yer verilmemiştir?

- A) Ziyaretten murâd olan duâdır  
Bugün bana ise yarın sanadır  
B) Kardaşına kuyu kazarsa kişi  
Kuyuya düşmek olur anın işi  
C) Ne siyâh eylemiş bu nâsiyeyi  
Saçımı bembeyaz eden bahtım  
D) Balık baştan kokar bunu bilmemek  
Seyrânî gafilin ahmaklığından  
E) Ahde vefâyı va'd-i tehî sanmasın ki dost  
Gözden ırağ olunca gönülden ırağ olur

1. Ben ayağımda çarık, elimde asa  
Senin için şu yollara düşmüşüm.  
Senelerce sonra sana dönüşüm,  
Bir mahşer gününe rastlarsa

**Yukarıdaki dizeler için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

- A) Sarmal uyak düzeni kullanılmıştır.  
B) Tam ve zengin uyak kullanılmıştır.  
C) Herkese seslenen sade bir dili vardır.  
D) Ayrılık konusunu işlemektedir.  
E) Benzetmelere yer verilmiştir.

2. Çukurova bayramlığın giyerken  
Çıplaklığın üzerinden soyarken

**Bu dizelerde kullanılan uyak türü aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Yarım uyak      B) Tam uyak      C) Zengin uyak  
D) Tunç uyak      E) Cinaslı uyak

3. I. Dönülmez akşamın ufkundayız, vakit çok geç;  
Bu son fasıldır ey ömrüm, nasıl geçersen geç.  
II. Cihana bir daha gelmek hayal edilse bile  
Avunmak istemeyiz böyle bir teselliyle  
III. Geniş kanatları boşlukta simsiyah açılan  
Ve arkasında güneş doğmayan büyük kapıdan  
IV. Geçince başlayacak bitmeyen sükunlu gece  
Guruba karşı bu son bahçelerde, keyfince,  
V. Ya aşk içinde harab ol, ya şevk içinde gönül.  
Ya lale açmalıdır göğsümüzde yahut gül.

**Yukarıdaki numaralanmış dizelerin hangisinde diğerlerinden farklı bir uyak türü kullanılmıştır?**

- A) I      B) II      C) III      D) IV      E) V

4. Nerde ne zaman bu hava çalınsa,  
Hoş geldi geçmişteki güzel günler,  
Nereye gidersen git günlük tasa,  
Bırak biraz da şad olsun gönüller.

**Bu dördlük için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

- A) Redif kullanılmıştır.  
B) Tam uyak kullanılmıştır.  
C) 11'li hece ölçüsüyle yazılmıştır.  
D) Sarmal uyak düzeni kullanılmıştır.  
E) Ulamaya yer verilmiştir.

5. Bağdat'ın kapısın Genç Osman açtı.  
Düşmanın cümlesi önünden kaçtı.  
Kelle koltuğunda üç gün savaştı.  
Allah Allah deyip geçer Genç Osman!..

**Bu dördlükte aşağıdaki şiir türlerinden hangisine özgü bir nitelik vardır?**

- A) Didaktik      B) Epik      C) Satirik  
D) Dramatik      E) Pastoral

6. Aman Allah'ımı!  
Bana neler oluyor?  
Endişe içindeyim.  
Acımasız hastalık  
Bütün gücümü tüketiyor.

**Yukarıdaki dizelerde kaç yerde ulama yapılabilir?**

- A) 1      B) 2      C) 3      D) 4      E) 5



## 7. Aşağıdakilerin hangisinde redif kullanılmıştır?

- A) Ağır ağır açılıyor ipek perde  
Güneş pırlı pırlı akıyor gözlerinde
- B) Yürü bre Dadaloğlu'm yürü git  
Dertli dertli Çukurova yolun tut.
- C) Yarım aydınlıkta tutuşur parlar  
Uyku sularında yüzen balıklar
- D) Çekilen son dalganın eteğinden  
O masal mağarası çıktı derinden
- E) Hangi güvercin kanadı  
Bu sarayı tamamladı.

8. Yalnız senin gezdiğin bahçede açmaz çiçek,  
Bizim diyarımız da binbir baharı saklar.  
Kolumuzdan tutarak sen istersen bizi çek,  
İncinir düz caddede dağda gezen ayaklar.

## Bu dörtlükle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Hece ölçüsüyle yazılmıştır.
- B) Redif kullanılmıştır.
- C) Zengin uyak vardır.
- D) Çarpaz uyak düzeni vardır.
- E) Tenasüp sanatına yer verilmiştir.

9. Varayım da mezarına varayım  
Baş ucunda el kavuşup durayım.  
Bıktın mıydı benden deyip sorayım.  
Mezarına giden yollar iniler.

## Bu dörtlükle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) 11'li hece ölçüsüyle yazılmıştır.
- B) Redif vardır.
- C) Tam uyak kullanılmıştır.
- D) Ağıt türünün özelliklerini taşımaktadır.
- E) Düz uyak biçiminde yazılmıştır.

## 10. Aşağıdakilerin hangisinde zengin uyak kullanılmıştır?

- A) Doya doya mâh cemalin görmedim.  
Saçlarını çözüp çözüp örmedim.
- B) Kara olur okçuların yoncası  
Görülmemiş bu dünyada buncası
- C) Gider oldum Avşar ili yoluna  
Bakamam gayrı bu diyarın gülüne
- D) Göremedim baharını yazını  
Çalamadım curasını sazını
- E) Karışan saatler içinde hatıranı  
Bazı sabahlar ikindiler yan yana

11. Güzel, ne güzel olmuşsun  
Görülmeği görülmeği  
Siyah zülfün halkalanmış  
Örülmeği örülmeği

## Bu dörtlük için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Sarmal uyak kullanılmıştır.
- B) Hece ölçüsüyle yazılmıştır.
- C) Redif kullanılmıştır.
- D) Sıfat tamlaması vardır.
- E) Tekrar sanatına başvurulmuştur.

## ÖSYM Sorusu / 2020 AYT

12. Zannetme ki güldür, ne de lâle,  
Âteş doludur, tutma yanarsın  
Karşında şu gülgün piyâle!

İçmişti Fuzûlî bu alevden,  
Düşmüştü bu iksir ile Mecnun  
Şi'r'in sana anlattığı hâle

## Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Divan şiirinin benzetme öğelerinden yararlandığı
- B) İçerik açısından epik şiir nitelikleri taşıdığı
- C) Deneyimlerin eğretilene yoluyla aktarıldığı
- D) Ahenk sağlamak amacıyla iç kafiyeye başvurulduğu
- E) Telmih aracılığıyla kurmaca ve gerçek kişiliklere yer verildiği

1. Hiçbir şeyden çekmedi dünyada  
Nasırdan çektiği kadar  
Hatta çirkin yaratıldığından bile  
O kadar müteessir değildi  
Kundurayı vurmadiği zamanlarda  
Anmazdı Allah'ın adını  
Günahkâr da sayılmazdı  
Yazık oldu Süleyman Efendi'ye

**Bu dizeler için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

- A) Günlük konuşma diliyle yazılmıştır.  
B) Ölçü ve uyağa yer verilmemiştir.  
C) Anlamca birbirini tamamlayan dizeler vardır.  
D) Söz sanatları kullanılmamıştır.  
E) Sanat için sanat anlayışıyla oluşturulmuştur.

2. Rüya rüzgârlarında bir yaprak yalnızlığım  
Düşüncem bir neydir ki ürperir perde perde  
Belki bu mısraların esecek gönüllerde  
Fakat herkese uzak kalacak yalnızlığım.

**Bu dördük için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

- A) Çapraz uyak düzeni kullanılmıştır.  
B) I. ve IV. dizelerde redif kullanılmıştır.  
C) II. ve III. dizelerde zengin uyak vardır.  
D) On dördü hece ölçüsü vardır.  
E) III. dizede ulama vardır.

3. Cehennem olsa gelen, göğsümüzde söndürürüz  
Bu yol ki hak yoludur, dönme bilmeyiz, yürürüz  
Düser mi tek taşı, sandın harim-i namusun?  
Meğer ki harbe giren son nefer şehit olsun!

**Bu dördük için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

- A) Epik bir şiirden alınmıştır.  
B) Düz uyak kullanılmıştır.  
C) I. ve II. dizelerde redif vardır.  
D) Son iki dizede zengin uyak vardır.  
E) İlk iki dizede yarım uyak vardır.

4. Yine defterlerden silmişler beni.  
Duyunca bir çirkin ses, kara bahtım,  
Sandılar gemimin yoktur yelkeni  
İnadına coşkun es kara bahtım.

**Bu dördükte aşağıdakilerden hangisi yoktur?**

- A) Redif B) Uyak C) Ölçü  
D) Ulama E) Cinaz

5. Sayısını unuttuğum günlerce bekleyişten  
Ben yorgunum, rıhtım taşları yorgun.  
Art arda geçen gemiler durmuyor bu limanda,  
Duranlardan sen çıkmıyorsun.

**Bu dördük için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

- A) Umutsuzluk hâkimdir.  
B) Kişileştirme yapılmıştır.  
C) Hece ölçüsüyle yazılmıştır.  
D) Lirik şiirden alınmıştır.  
E) II. ve IV. dize birbiriyle uyaklıdır.

6. Günler kısaldı... Kanlıca'nın ihtiyarları  
Bir bir hatırlamakta geçen sonbaharları...

**Bu dizelerde aşağıdakilerden hangisi yoktur?**

- A) Ulama  
B) İntak sanatı  
C) Tam uyak  
D) Zarf görevinde ikileme  
E) İsim tamlaması





7. Her şey yerli yerinde; masa, sürahi, bardak.  
Serpilen aydınlıkta dalların arasından  
Büyülenmiş bir ceylan gibi bakıyor zaman  
Sessizlik dökülüyor bir yerde yaprak yaprak.

**Bu dörtlükle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?**

- A) 14'lü hece ölçüsüyle yazılmıştır.  
B) Redif vardır.  
C) Tam uyak kullanılmıştır.  
D) Birbiriyle ilgili nesnelere sıralanmıştır.  
E) Benzetmelere yer verilmiştir.

8. Güle naz,  
Bülbül eder güle naz  
Girdim dostun başına  
Ağlayan çok, gülen az.

**Bu mânide II. ve IV. dizeler arasındaki ses uyumu aşağıdakilerden hangisiyle sağlanmıştır?**

- A) Yarım uyak  
B) Tam uyak  
C) Zengin uyak  
D) Cinaslı uyak  
E) Redif

9. Aşağıdaki dizelerin hangisinde redif kullanılmamıştır?

- A) Nihayetsiz bir ova ağarttı benzimizi  
Yollar bir şerit gibi ufka bağladı bizi  
B) Serpilmeye başladı bir yağmur ince ince  
Son yokuş noktasından düzlüğe çevrilinece  
C) Ne civarda bir köy var, ne bir evin hayali  
Sonun ademdir diyor insana yolun hâli  
D) Tekerlekler yollara bir şeyler anlatıyor  
Uzun yollar bu sestem silkinerek yatıyor  
E) Ağır ağır önümden geçti deve kervanı  
Bir kenarda göründü beldenin viran hanı

10. Aşağıdakilerin hangisinde yarım uyak kullanılmıştır?

- A) Gurbet beni muttasıl çekiyordu kendine  
Yol, hep yol, daima yol... Bitmiyor düzlük yine  
B) Ara sıra geçiyor bir atlı iki yayan  
Bozuk düzen taşların üzerinde tıkırdayan  
C) Karşımda hisar gibi Niğde yükseliyordu  
Sağ taraftan çingirak sesleri geliyordu  
D) Bir sarsıntı... Uyandım uzun süren uykudan  
Geçiyordu araba yola benzer bir sudan  
E) Nihayetsiz bir ova ağarttı benzimizi  
Yollar bir şerit gibi ufka bağladı bizi

11. Orada yaşayan erlerin içi  
Bir taştan yoğurur derdi, sevinci  
Onlar ki sabahsız, tarlasız çiftçi,  
Davarsız, kavalsız çoban olurlar.

**Bu dizelerde aşağıdaki şiir türlerinden hangisine özgü özellikler vardır?**

- A) Lirik  
B) Pastoral  
C) Dramatik  
D) Didaktik  
E) Epik

### ÖSYM Sorusu / 2021 AYT

12. Aşağıdaki beyitlerin hangisi ayraç içinde verilen ifadeyi örneklemeyiz?

- A) Yok sende kanâat gözün aç olduğu oldur  
Rızkın erişir yoksa eğer subh eğer şâm  
(var olanla yetinmeme)  
B) Bir nâ-halefi cübbe vü destâr ile görsen  
Eylerdin anın cübbe vü destârına ikrâm  
(dış görünüşe önem verme)  
C) Yazık sana kim eylesen hırs u tama'dan  
Bir habbe için kendini âlemlere bed-nâm  
(küçük duruma düşme)  
D) Gör zahidi kim sâhib-i irşâd olayın der  
Dün mektebe vardı bugün üstâd olayın der  
(haddini bilmeme)  
E) Hâlin kime açsan sana der hikmeti vardır  
Öldürdü bizi âh bilinmez mi bu hikmet  
(bilgisiyle övünme)

1. Bir garip rüyâ rengiyle  
Uyumuş gibi her şekil,  
Rüzgârda uçan tüy bile  
Benim kadar hafif değil.

Başım sükûtu öğüten  
Uçsuz, bucaksız değirmen;  
İçim muradıma ermiş  
Abasız, postsuz bir derviş;

**Bu şiirin teması aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Huzurlu sessizlik  
B) Vatan sevgisi  
C) Yaşama sevinci  
D) Doğanın sessizliği  
E) Manzaranın büyüğü

2. Ağır, sanatlı bir dili vardır, aruz ölçüsüyle çoğunlukla beyit bazen dördlük bazen bent şeklinde yazılır. Soyut konuları işler. Sanat, sanat içindir düşüncesiyle şiirler yazılır. Şairleri eğitilmiş kişilerdir.

**Yukarıda anlatılan şiir geleneği aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Halk edebiyatı  
B) Divan edebiyatı  
C) Tanzimat edebiyatı  
D) Millî Edebiyat  
E) Cumhuriyet edebiyatı

3. Gün saltanatıyla gitti mi bir defa  
Yalnızlığımızla doldurup her yeri  
Bir renk çılgılığı içinde bahçemizden,  
Bir el çıkarmaya başlar bohçamızdan  
Lavanta çiçeği kokan kederleri;  
Hoyrattır bu akşamüstleri daima.

**Bu şiirle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?**

- A) Akşam yalnızlığından söz edilmiştir.  
B) Nazım birimi olarak bent kullanılmıştır.  
C) I. ve VI. mısralarda yarım uyak kullanılmıştır.  
D) Halk şiir geleneğinin özelliklerini taşımaktadır.  
E) İmgeye yer verilmiştir.

4. Erkenden çağırır ya deniz, ya bahçe,  
Her yerde tükenmez kahkaha, eğlence,  
Daha uzak, uzak sanırsınız gece,  
Bir de bakarsınız gün batmış, ay bedir.

**Bu dördlükte hangisine yer verilmemiştir?**

- A) 12'li hece ölçüsüne  
B) Durak  
C) Redif  
D) Uyak  
E) Düz uyak örgüsüne

5. Şu bakır zirvelerin ardından  
Bir süvâri geliyor kan rengi.  
Başlıyor şimdi melûl akşamdan  
Son ışıklarla bulutlar cengi.

**Bu dördlükte hangisine yer verilmemiştir?**

- A) İmge  
B) İstiare  
C) Çapraz uyak  
D) Redif  
E) Tam uyak

6. **Aşağıdaki dizelerden hangisinde kişileştirmeye başvurulmamıştır?**

- A) Ey suyun sesinden anlayan bağlar,  
Ne söyler şu dağa çoban çeşmesi?  
B) Dörtnala koşan bir küheylândır zaman  
Yakın ve uzak...  
C) Ebedî âşığın dönüşünü bekler  
Yalan yeminlerin tanığı çiçekler  
D) Ova seslendi, çiçek ordusu dağ dağ yürüdü  
Tarlalar dikti gelinciklerin al bayrağını  
E) Gül hazin, sümbül perişan bağzarın şevki yok  
Geldi amma neyleyim sensiz baharın şevki yok



7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde istiareye başvurulmamıştır?

- A) Senin sözlerin çok keskin.
- B) Ekonomimiz artık baharı yaşıyor.
- C) Hatalı olduğumdan her bakışı yüreğime saplanıyor.
- D) Genç yaşında başındaki karlar ne?
- E) Toplantıda yeni insanlar görüyorum.

8. Bir katre içen çeşme-i pür-hûn-i fenâdan  
Başın alamaz bir dahi bârân-ı belâdan

(Faniliğin kan dolu çeşmesinden bir yudum içen, bir daha başını belâ yağmurlarından kurtaramaz.)

Yukarıda verilen şiirin türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Lirik şiir
- B) Didaktik şiir
- C) Satirik şiir
- D) Pastoral şiir
- E) Epik şiir

9. I. Şiirsel tiyatro  
II. Doğa  
III. Nasihat  
IV. Kahramanlık  
V. Duygu

dramatik şiir  
pastoral şiir  
satirik şiir  
epik şiir  
lirik şiir

Yukarıdaki kavramlardan hangisi karşısında verilen şiir türüyle ilgili değildir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

10. Gülelim oynayalım kâm alalım dünyâdan  
Mâ-i tesnîm içelim çeşme-i nev-peydâdan  
Görelim âb-ı hayât akdığın ejderhâdan  
Gidelim serv-i revânım yürü Sa'dâbâd'a

Bu dördlük, 19. yy. şairlerinden Nedim'e aittir ve bu şiirde şair, coşkun duygularını ve sevgiliyle olan maceralarını anlatmıştır.

Buna göre, bu şiirin türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Epik şiir
- B) Satirik şiir
- C) Didaktik şiir
- D) Pastoral şiir
- E) Lirik şiir

11. Aşağıda araç içinde verilen kavramlardan hangisi yanlıştır?

- A) Divan edebiyatında hicviye, halk edebiyatında taşlamayı içine alan eleştirmeci şiirdir. (Satirik şiir)
- B) Tiyatroda kullanılan şiirdir. (Dramatik şiir)
- C) Bilgi, düşünce yönü ağır basan şiirdir. (Lirik şiir)
- D) Kır, köy ve çobanların hayatını anlatan şiirdir. (Pastoral şiir)
- E) Bir milletin hayatını yakından ilgilendiren ve etkileyen tarih ve toplum olayları ile ilgili kahramanlıkları dile getiren destansı şiirdir. (Epik şiir)

### ÖSYM Sorusu / 2021 AYT

12. Bu dünyaya sanki vefa gelmemiş  
Gelmişse de bir kimsede kalmamış  
Kim var ki dostundan cefa görmemiş  
Cihanda bir söze duran mı kaldı

Bu dördükle ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) 11'li hece ölçüsüyle yazıldığı
- B) Satirik şiire örnek olduğu
- C) Düz kafiye düzeninde olduğu
- D) Teşbih sanatından yararlanıldığı
- E) Redife yer verildiği

1. Artık demir almak günü gelmişse zamandan  
Meçhule giden bir gemi kalkar bu limandan

**Yukarıdaki beytin ikinci dizesinde "meçhule giden gemi" sözünde aşağıdaki söz sanatlarından hangisi vardır?**

- A) Tariz  
B) İstiare  
C) Ad aktarması  
D) Tenasüp  
E) İntak

2. Aşağıdaki dizelerin hangisinde teşbih (benzetme) sanatı kullanılmıştır?

- A) Gördüğüm şeylerin cümlesi maviydi  
Tırnakların bile rengi semaviydi  
B) Erkenden çağırır ya deniz ya bahçe  
Her yerde tükenmez kahkaha, eğlence  
C) Sonsuzluğa doğru kalkacak sihirli  
Bir gemi gibisin göklerde demirli  
D) Bu temmuz, ağustos ayları böyledir  
Daha sabah zannedersiniz öğledir  
E) Güneş, yer, gök, deniz iç içe kaynaşır  
Olgun meyvelerle kuşlar fısıldaşır

3. Aşağıdaki dizelerin hangisinde teşbihbeliğ sanatı kullanılmıştır?

- A) Dağları duman bürüdü, ağyar seçilmez  
Avcı yolda tuzak kurmuş, yâre geçilmez  
B) Benim yarım bana küsmüş  
Muhabbeti benden kesmiş  
C) Dedim inci nedir, dedi dişimdir  
Dedim kalem nedir, dedi kaşımdır  
D) Benim çektiğim kim çeker  
Gözlerim kanlı yaş döker  
E) Hörü kızlar sürmelemiş gözünü  
Kaldır perçemini görüm yüzünü

4. Kartal, olanca hızıyla havada aylak aylak gezinen bülbüle yaklaşır. Avlanacağını sezen bülbül bir takla hareketiyle kartalın hücumundan kurtulur ve ona: "Her kuşun eti yenmez." diyerek oradan uzaklaşır.

**Yukarıdaki parçada geçen edebî sanat aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Tezat  
B) Mecazımürsel  
C) Teşbih  
D) Dolaylama  
E) İntak

5. Aşağıdaki dizelerin hangisinde teşhis (kişileştirme) sanatı vardır?

- A) Ormanın uğultusuyla birlikte  
Ve dörtnala dümdüz bir mavilikte  
B) Ne sabahtır bu mavilik, ne akşam  
Uyandırmayın beni, uyanamam  
C) Mahmur uyanır gölgede binlerce ziyalar  
Çöllere düşünür, gün düşünür, gölgeler ağlar  
D) Akşam kapanınca perde perde  
Bir hatıra zevki var kederde  
E) Artık ne gelen ne beklenen var  
Tenha yolun ortasında rüzgâr

6. Aşağıdakilerin hangisinde kişileştirme sanatı yoktur?

- A) Bülbül ne yatarsın, bahar erişti  
Kırmızı gül goncasına kavuştu  
B) Besbelli her saat artar kederi  
Belki de yüreği yara dağların  
C) Köprüye vardıkta köprü yıkıldı  
Beş yüz atlı birden suya döküldü  
D) Dağlara yaslanıp yatan güneşi  
Yaralı, hastadır, yorgundur sandım  
E) Ezelden beridir o ücra yere  
Ninniler söyledim bir serin dere



7. Sonbaharın ılık yüzü kendini göstermeye başladı, ağaçların yaprakları dallarla vedalaşırken dallara el sallamayı da ihmâl etmiyordu.

**Yukarıdaki cümlede görülen edebî sanat aşağıdakilerden hangisinde vardır?**

- A) Görünür uzaktan bir çoban çeşmesi.  
B) Yıllar saçlarımdaki aklara bakıp gülüyor.  
C) Bir hazan akşamı indim yeşil sahile ben.  
D) Dün gece parçaladı bir aslan kafesini.  
E) Sokaklardan caddeye doğru sular akıyor.

8. Ağaçlar, yapraklarının dökülmesini mahzun bir şekilde seyrediyordu.

**Bu cümlede aşağıdaki edebî sanatlardan hangisi vardır?**

- A) İntak B) Tezat C) Benzetme  
D) Abartma E) Kişileştirme

9. Sayısını unuttuğum günlerce bekleyişten  
Ben yorgunum, rıhtım taşları yorgun

**Yukarıdaki beyitte bulunan edebî sanata benzer bir söyleyiş aşağıdakilerden hangisinde vardır?**

- A) Gül uykularımız rüzgârsız deniz  
Ay ışığı bağdaş kurmuş yatağımızda  
B) Cam arkasında solgun yüzlü bir kadın  
Mahzun gözleriyle bakar, çekilir.  
C) Yanında yöresinde renkler sapsarı  
Terk edilmiş hatıralar gibidir.  
D) Seni aradım yeşilde mavide,  
Bekledim yolunu gün doğusunda  
E) Bütün sevgileri atıp içimden,  
Varlığımı yalnız ona verdim ben.

10. "Hüseyin Rahmi, kalemiyle; İbrahim Çallı, fırçasıyla geçinmiştir." cümlesinde "kalem ve fırça" sözcükleri kendi anlamları dışında kullanılmıştır.

**Bu parçada sözü edilen söz sanatı aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Kişileştirme B) Benzetme  
C) Ad aktarması D) İntak  
E) İstiare

11. Dal bir gün dedi ki tomurcuğuna:  
Tenimde bir yara işler gibisin,  
Titrerim rüzgârlar zarar vermesin.

**Yukarıdaki dizelerde kullanılan edebî sanat aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Teşbihbeliğ  
B) Mecazımürsel  
C) Tezat  
D) Tenasüp  
E) İntak

### ÖSYM Sorusu / 2022 AYT

12. Aşağıdakilerin hangisinde bir varlık veya durum, olduğundan az veya çok gösterilmemiştir?

- A) Bâğ-ı cennettür yüzün gûyâ dehânun selsebîl  
Ka'bedür gûyâ cemâlün nûridur rûşen delîl  
B) Seyl-i firâk gönlüm evin durmayup yıkar  
Dünyâya gözlerüm yaşı deryâ olup akar  
C) Göklere irişdi feryâd ile efgânım meded  
Kuluna zulm eyleme devletlü sultânım meded  
D) Kul itdün kâinâtı kendüne sultân-ı âlemsin  
Güzellerde nazîrün yok perî-veş şekl-i âdemsin  
E) Bu hicrânı işitsün ağlasun derd ehli âh itsün  
Sen olmayınca sohbetde gözüm kime nigâh itsün



1. Aşağıdaki dizelerin hangisinde "benzetme" yapılmıştır?

- A) Gözüm seni görmek için  
Elim sana ermek için
- B) Yüksek, kara dağlarım sana yaylak olsun  
Soğuk sularım sana içme olsun
- C) Tavla tavla kaç atlarım sana binek olsun  
Penceresi yeşil otağım sana gölge olsun
- D) Rüzgâr kanatlı atlar gibi geçti hayat  
Siyah örtüler indi mavi gözlerine
- E) Gönül, sırlarını zaman zaman söylemiş  
Gama düştüğü zaman destan söylemiş

2. Aşağıdaki ikili dizelerin hangisinde "kişileştirme" vardır?

- A) Artık demir almak günü gelmişse zamandan  
Meçhule giden bir gemi kalkar bu limandan
- B) Neler geçmişti aklımdan  
Nedendi ağladığım, nedendi güldüğüm
- C) Sularda açılır fani çiçekler  
Şimdi boş sahili gurbet bekler
- D) Bir masal meyvesi gibi paylaştık  
Mehtabı kırılmış dal uçlarından
- E) Bazen keder kaplardı yürekleri  
Bazen neşeyle dolar zevke daldardık

3. Pembe gül hülyandır senin açılmış  
Beyaz gül yanakların

Aşağıdaki ikili dizelerin hangisinde, bu dizelerdekine benzer sanatlı bir söyleyiş vardır?

- A) Terk edilmiş bir çocuk gibiydim  
Dokunsanız ağlayacaktım
- B) Sabah ezanında yağmur yağmasa  
Şüphesiz bir delilik yapardım
- C) Yağmurun altında yalnızım  
Ağzım elim yüzüm ıslanıyor
- D) Aksaray'da ışıklar yanıyor  
Sisler bulvarı ayaklanıyor
- E) Ne yârdan geçilir ne serden  
Korkuyorum bu gecelerden

4. Gece olur yıldızlarla konuşurdu  
Ay bir gümüş yol açardı çimenliklerde

Yukarıdaki dizelerde kişileştirilen unsurlar aşağıdaki-  
lerden hangileridir?

- A) Yıldızlar - ay
- B) Gece - yıldızlar
- C) Ay - çimenlik
- D) Gece - çimenlik
- E) Gece - ay

5. Darılmış güle bülbül  
Gelip dalına konmaz

Bu dizelerde bülbülün darılması kişileştirme sanatına işa-  
rettir.

Buna göre, benzer bir sanatlı söyleyiş, aşağıdakilerin  
hangisinde vardır?

- A) Bu sabah mutluluğa aç pencereni  
Bir güzel temizlen dünkü kederinden
- B) O çay ağır akar yorgun mu bilmem  
Mehtabı hasta mı solgun mu bilmem
- C) Yârin dudağından getirilmiş  
Bir katre alevdir bu karanfil
- D) Gayet çoktur değil benim yaram az  
Bana yârdan gayrı cerrah yaramaz
- E) Hayat mı püf desen kopacak iplik  
Çıkmaz sokaklarda varılmaz gidiş

6. "Leylaklar yas tutup güller ağlasın" dizesinde leylaklar ve  
güller insana benzetilmiş fakat kendisine benzetilen insan-  
dan söz edilmemiştir.

Aşağıdakilerin hangisinde böyle bir durum söz konu-  
sudur?

- A) Geceler boyu onları özlemle beklemiştik.
- B) Böyle gecelerde hüzünlenmemek elde mi?
- C) Dün gece hiç kimsenin gözüne uyku girmedim.
- D) Gece, yine kara örtüsüne bürünmüş uyuyor.
- E) Böyle bir geceyi daha önce hiç yaşamamışlar.



7. Şekerim, yarın Üsküdar'a çay içmeye gidelim.  
**Bu cümlede altı çizili sözcükteki anlam olayı aşağıdaki-  
lerin hangisinde vardır?**

- A) Eskiden bu dağlarda ceylanlar gezermiş.
- B) Servi boylu güzeller şiirlerde, şarkılarda kaldı.
- C) Adile Teyze'nin "kuzucukları" büyüyüp iş güc sahibi ol-  
muş.
- D) Çiçeklerin en güzelinin gül olduğu söylenir.
- E) Onun gidişine sınıfımız çok üzölmüşü.

8. İmge; zihinde tasarlanan, gerçekleşmesi özlendi şey, ha-  
yal olarak tanımlanır. Mevlana'nın, ölümi düğün gecesi ola-  
rak tasavvur etmesi gibi.  
**Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili bölüm imge  
olarak açıklanabilir?**

- A) Ferhat'ın Şirin'e kavuşmak için dağları deldiğini oku-  
muşsunuzdur.
- B) Leyla için çöllere düşen Mecnun aşkın ne olduğunu an-  
latır.
- C) Yusuf Peygamber'in kuyudan kurtulup Mısır'a sultan  
olması ibretlik bir olaydır.
- D) Necip Fazıl, Sakarya Türküsü'nde Anadolu insanını an-  
latır.
- E) Ülkemiz kara güneşlerin altında yolculuk yapıyor.

9. **Aşağıdaki altı çizili bölümlerin hangisinde imge vardır?**

- A) Annem, çiçek işlemeli bir lambaydı diyor şair.
- B) Elleri nasırlı anneler Anadolu'da çokça bulunur.
- C) Cennete uzanan yolda annemin elinden tutuyorum.
- D) Karanlık gecelerde annemin omzuna başımı yasladım.
- E) Osmanlı'nın küllerinden doğmuş yeni bir ülkede yaşı-  
yoruz.

10. Başka sanat bilmeyiz, karşımızda dururken  
Söylenmemiş bir masal gibi Anadolu'muz!

**Yukarıdaki dizelerde kullanılan edebî sanat aşağıdaki-  
lerden hangisidir?**

- A) İntak
- B) Teşbih
- C) İstiare
- D) Teşhis
- E) Dolaylama

11. Çırpınan gönlümün eksildi hızı  
Kalmadı içimde o tatlı sızı  
Karardı ömrümün ayı, yıldızı  
Işıksız bir gece hep solum, sağım

**Yukarıdaki dördükte görölen en belirgin edebî sanat  
aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Teşhis (kişileştirme)
- B) İntak (konuşurma)
- C) Dolaylama
- D) İstiare (eğretileme)
- E) Mecazımürsel (ad aktarması)

### ÖSYM Sorusu / 2020 AYT

12. Denizde balığa rızkın virürsün  
Hakim-ü razık-u-rahman Hudâyâ  
Bu cümle mahlûkatun rızkı senden  
Kılursun dâima ihsan Hudâyâ  
Kimisi renc ile daim iniler  
Kiminin derdine derman Hudâyâ  
Kimisi ağlamakdan gözsüz olmuş  
Gice gündüz işi efgan Hudâyâ

**Bu beyitlerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

- A) Mübalağa sanatına başvurulduğu
- B) Naat türüne örnek olduğu
- C) İlahi ile konu olarak benzeştiği
- D) Kafiye ve redifin kullanıldığı
- E) Tezat sanatına yer verildiği